

Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
Facultatea de Istorie și Filosofie
Anul universitar 2008-2009
Semestrul I.

1. Informații generale despre curs

Titlul disciplinei: *Introducere în Istoria Modernă a României*
Codul: HIR 2113
Numărul de credite: 8
Locul de desfășurare: Sala *Amfiteatrul Facultății de Chimie*
Programare în orar a activităților: Conform orarului

2. Informații despre titularul de curs

Nume, titlul științific: Prof. univ. dr. Nicolae Bocșan
Informații de contact: nbocsan@staff.ubbcluj.ro;
Seminar : Lect. univ. Ana Victoria Sima
annasimma@yahoo.it

3. Descrierea disciplinei:

Cursul oferă o introducere în istoria modernă a României în epoca modernă. Tematica prelegerilor aferentă cursurilor de istorie modernă a României sunt menite să asigure studenților în primul rând o familiarizare cu problematica și evoluția istoriei moderne a românilor, pe parcursul secolului al XIX până la primul război mondial. În urma audierii și parcurgerii activităților didactice specifice acestui curs, studenții vor dobândi următoarele deprinderi și abilități: dezvoltarea capacităților de analiză, argumentare și interpretare a fenomenelor istorice și a mecanismelor politico-ideologice, economice, sociale, ecleziastice și mentale care au jalonat evoluția societății românești în secolul al XIX-lea; controlul asupra instrumentelor teoretice, bibliografice necesare înțelegerii și interpretării istoriei moderne românești; capacitatea de a confrunta și corobora puncte de vedere, opinii istoriografice diferite într-un discurs liniar și de a oferi explicații altor teme și subiecte mai puțin investigate până acum sau oculate din cercetările de specialitate; implicarea lor în proiecte și teme de cercetare care să vizeze recuperarea în manieră obiectiv istorică a unor subiecte și teme de cercetare inedite sau insuficient recuperate până în prezent.

4. Bibliografie obligatorie:

1. **Keith Hitchins**, *Români 1774-1866*, București, Humanitas, 1996.
2. **Idem**, *România 1866-1947*, ed. II, București, Humanitas, 1998.
3. **Idem**, *Afirmarea națiunii: Mișcarea națională românească din Transilvania 1860-1914*, București, Editura Enciclopedică, 2000.
4. **Eugen Lovinescu**, *Istoria civilizației române moderne*, București, Minerva, 1997.
5. *Memorandul. 1892-1894. Ideologie și acțiune politică românească*, București, 1992, pp. 169-200.
6. **Simion Retegan**, *Reconstrucția politică a Transilvaniei în anii 1861-1863*, Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujeană, 2004.
7. **Titu Maiorescu**, *Istoria politică a României sub domnia lui Carol I*, București, Humanitas, 1994.

8. **Liviu Maior**, *Memorandul. Filosofia politico-istorică a petiționarismului românesc*, Cluj-Napoca, 1992, pp. 31-64, 65-150.

5. **Materiale folosite în cadrul procesului educațional specific disciplinei:**

Materiale cartografice (hărți, CD, atlase) reclamate de specificul fiecărei prelegeri, respectiv programe informatice necesare construirii, analizării și evaluării problematicilor abordate pe parcursul prelegerilor și seminariilor.

6. **Planificarea/Calendarul întâlnirilor și a verificărilor/examinărilor intermediare:**

Tematica de curs:

Prelegerea VIII: Principatele Române de la Revoluția pașoptistă la Unirea din 1859 (3 h).

- programul de modernizare al Principatelor române propus de exilul românesc (1 h).
- reformele domniilor Convenției de la Balta Liman (1 h).
- mișcarea unionistă și proiectele de modernizare a Principatelor Române (1 h).

Bibliografie:

Cornelia Bodea, *Lupta pentru unire a revoluționarilor a revoluționarilor exilați de la 1848*, în vol. *Studii pentru Unirea Principatelor*, București, 1960, pp. 125-166.

Eadem, *Préparatifs roumains pour une nouvelle révolution après 1848*, în *Nouvelles études d'histoire*, vol. VI/2, București, 1980, pp. 39-53.

Nicolae Corivan, *Din activitatea emigranților români în Apus. (1853-1857). Scrisori și memorii*, București, 1931.

Keith Hitchins, *Românii 1774-1866*, București, Humanitas, 1996, pp. 335-359.

Dan Berindei, *Epoca Unirii*, București, 1979, pp. 9-94.

Prelegerea IX. Modernizarea României în perioada domniei lui Alexandru Ioan Cuza (3 h).

- politica externă a lui Alexandru Ioan Cuza (1h)
- reformism și modernizare în timpul domniei lui Alexandru Ioan Cuza (2 h)

Bibliografie:

Nicolae Corivan, *Relațiile diplomatice ale României 1859-1877*, București, 1984.

C. C. Giurescu, *Viața și opera lui Cuza Vodă*, București, 1966.

Keith Hitchins, *Românii 1774-1866*, București, Humanitas, 1996, pp. 359-387.

Prelegerea X. Transilvania de la Revoluția pașoptistă la compromisul austro-ungar (3 h).

- reformismul regimului neoabsolutist și consecințele sale asupra Transilvaniei (1,5 h)
- epoca liberală și reconstrucția politică a Transilvaniei (1,5 h)

Bibliografie:

Memorandul. 1892-1894. Ideologie și acțiune politică românească, București, 1992, pp. 169-200.

Keith Hitchins, *Conștiință națională și acțiune politică la românii din Transilvania*, Cluj-Napoca, 1987, pp. 157-190; 191-206; 207-250.

Idem, *Românii 1774-1866*, București, Humanitas, 1996, pp. 326-334.

Simion Retegan, *Reconstrucția politică a Transilvaniei în anii 1861-1863*, Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujeană, 2004.

Prelegerea XI. Compromisul austro-ungar și repercusiunile sale în Transilvania (3 h).

- instaurarea și caracteristicile compromisului dualist (1 h)
- consecințele regimului dualist asupra românilor: (2 h) - pasivism și activism politic
 - - formarea partidelor politice
 - - mișcarea memorandistă și ecurile ei internaționale
 - - neoactivismul politic de la începutul secolului XX.

Bibliografie:

Liviu Maior, *Memorandul. Filosofia politico-istorică a petiționarismului românesc*, Cluj-Napoca, 1992, pp. 31-64, 65-150.

Idem, *Habsburgi și Români. De la loialitatea dinastică la identitate națională*, București, Editura Enciclopedică, 2006.

Idem, *Mișcarea națională românească din Transilvania 1900-1914*, Cluj-Napoca, 1986, pp. 42-162.

Keith Hitchins, *Afirmarea națiunii: Mișcarea națională românească din Transilvania 1860-1914*, București, Editura Enciclopedică, 2000.

Prelegerea XII. Formarea partidelor politice moderne în România și modernizarea sistemului politic românesc (3 h).

- grupări și alianțe politice premergătoare constituirii partidelor politice(1 h)
- formarea partidelor politice românești (1 h)
- sistemul electoral românesc în a doua jumătate a secolului al XIX-lea (1 h)

Bibliografie:

- **Ion Bulei**, *Sistemul politic al României moderne. Partidul Conservator*, București, 1987.

- **Ștefan Zeletin**, *Burghezia română*, București, Humanitas, 1991.

- **Apostol Stan**, **Mircea Iosa**, *Liberalismul politic în România de la origini până la 1918*, București, Editura Enciclopedică, 1996.

- **Apostol Stan**, *Grupări și curente politice în România între Unire și Independență (1859-1877)*, București, Editura Enciclopedică, 1979.

Prelegerea XIII. Viața politică din România: legislația modernizatoare (3 h).

- ideologie și acțiune politică (1 h)
- legislația modernizatoare (2 h)

Bibliografie:

- **Titu Maiorescu**, *Istoria politică a României sub domnia lui Carol I*, București, Humanitas, 1994.

- **Ion Mamina**, **Ion Bulei**, *Guverne și Guvernanți (1866-1914)*, București, 1994.

- **Eugen Lovinescu**, *Istoria civilizației române moderne*, București, Minerva, 1997.

- **Ion Bulei**, *Atunci când veacul se năștea (1900-1908)*, București, 1990.

Prelegerea XIV. Modernizarea economiei românești 1876-1914 (3 h).

- industrie (1 h)
- agricultură (1 h)
- sistem bancar (0,5 h)
- infrastructură: dezvoltarea sistemului de comunicații (0,5 h)

Bibliografie:

- **Keith Hitchins**, *România 1866-1947*, ed. II, București, Humanitas, 1998, pp. 162 sqq.

- **Gheorghe Zane**, *Industria din România în a doua jumătate a secolului al XIX-lea*, București, 1970.

- **Radu Rosetti**, *Pentru ce s-au răsculat țărani*, București, 1987.

Concluzii

7. Modul de evaluare:

Activitatea didactică se încheie printr-un examen final compus din următoarele:

Examen parțial (3 ore) susținut la jumătatea semestrului care constă în tratarea unuia sau a mai multor subiecte din tematica abordată la curs, seminar și în bibliografia obligatorie (în prima jumătate a semestrului). Examenul presupune analiza și interpretarea temei propuse, raportarea la cele mai noi teorii și concluzii și bibliografie în domeniu. Ponderea acestei probe este de 33% din nota finală.

Examen scris (3 ore) susținut la sfârșitul semestrului, care constă în abordarea unuia sau a mai multor subiecte din tematica abordată la curs, seminar și în bibliografia obligatorie în a II jumătate a semestrului. Examenul presupune analiza și interpretarea temei propuse, raportarea la cele mai noi teorii și concluzii și bibliografie în domeniu. Ponderea acestei probe este de 33% din nota finală.

Ultima treime din nota finală se acordă pentru activitatea de seminar care constă în următoarele: prezența activă (dezbateri, intervenții, etc) la seminar pe parcursul întregului semestru, redactarea unei recenzii la o lucrare din bibliografia recomandată la curs și seminar.

8. Detalii organizatorice:

Prezența la curs nu este obligatorie, nu este contabilizată însă este recomandată.

Prezența la seminar **este** obligatorie, fiind cuantificată și recompensată conform precizărilor de mai sus.

Participare la proba scrisă este condiționată de redactarea și predarea, în ultima săptămână de curs a recenziei fixate la începutul semestrului.

În cazul în care media celor trei probe de examinare nu asigură promovarea examenului, toate cele trei probe trebuie repetate.

9. Bibliografie opțională:

1. **Vlad Georgescu**, *Ideile politice și iluminismul în principatele române (1750-1831)*, București, Ed. Academiei, 1972, pp 99-160.
2. **Andrei Oțetea**, *Tudor Vladimirescu și revoluția din 1821*, București, Ed. Științ. 1971, pp. 5-33,
3. **Paul Cornea**, *Originile romantismului românesc*, București, 1977, pp. 192-210.
4. *Istoria Parlamentului și a vieții parlamentare din România până la 1918*, București, 1983, pp. 21-28.
5. **Ladislau Gyemant**, *Mișcarea națională a românilor din Transilvania 1790-1848*, București, 1986, pp. 119-221.
6. **Paul Cornea, M. Zamfir**, *Gândirea românească în epoca pașoptistă*, vol.I București, pp.17-90.
7. **Liviu Maior**, *1848-1849. Români și Unguri în Revoluție*, Editura Enciclopedica, București, 1998, pp. 7-167.
8. **Leonid Boicu**, *Diplomația europeană și triumful cauzei Uniri (1856-1859)*, Iași, 1978.
9. **Apostol Stan**, *Grupări și curente politice în România între Unire și Independență 1859-1877*, București, 1979, pp. 51-89; 177-208; 280-326; 402-428.
10. **Eleodor Focșăneanu**, *Istoria constituțională a României*, București, Humanitas, 1992, pp. 14-56.
11. **Ion Bulei**, *Sistemul politic al României moderne. Partidul Conservator*, București, 1987, pp. 11-60, 173-215.
12. **Idem**, *Atunci când veacul se năștea*, București, 1990.

13. **Apostol Stan, Mircea Iosa**, *Liberalismul politic în România. De la origini până la 1918*, București, 1986, pp. 11-165.
14. **Nicolae Bocșan**, *The image of the Catholic Church with the Greek Catholic Romanian*, în *Transylvanian Review*, 1997, 6, nr. 2, p. 155-174.
15. **Idem**, *Alterități în relațiile interconfesionale din Transilvania în a doua jumătate a secolului al XIX-lea (romano-catolic—greco-catolic)*, în vol. *Identitate și alteritate. Studii de imagologie* (coord. Nicolae Bocșan, Valeriu Leu) Reșița, 1996, pp. 96-111.
16. **Liviu Maior**, *Mișcarea națională românească din Transilvania 1900-1914*, Cluj, 1986, pp. 42-162.
17. **Ioan Bolovan**, *Transilvania între Revoluția de la 1848 și Unirea din 1918*, Fundația Culturală Română, Cluj-Napoca, 2000, pp. 34-87, 192-236.
18. **Neagu Djuvara**, *Între Orient și Occident, Țările Române la începutul timpurilor moderne, (1800-1848)*, București, Humanitas, 199